

Tim za
EVROPU

K U T A K

www.eukutak.me

18. BILTEN
15. JUN - 15. JUL

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

Centar za građansko obrazovanje
Centre for Civic Education

UVOD

Mjesečni informativni elektronski bilten posvećen novostima o procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji i dostupnim sredstvima i fondovima za koje mogu da konkurišu građani, NVO organizacije.

Poseban odjeljak ovog biltena posvećen je javnim pozivima za učešće u domaćim i međunarodnim seminarama, treninzima i konferencijama za mlade. Ovaj mjesečni bilten izrađuje se u sklopu projekta „EU kutak“ koji sprovodi NVO Multimedijal Montenegro, a finansijski je podržan kroz javni poziv OCD u Crnoj Gori – od osnovnih usluga do oblikovanja politika – M'BASE.

Projekat OCD u Crnoj Gori – od osnovnih usluga do oblikovanja politika – M'BASE sprovodi Centar za građansko obrazovanje (CGO), u partnerstvu sa njemačkom fondacijom Friedrich Ebert (FES), NVO Centar za zaštitu i proučavanje ptica Crne Gore (CZIP) i NVO Politikon mreža, a u saradnji sa Ministarstvom javne uprave, digitalnog društva i medija i Kancelarijom za evropske integracije Vlade Crne

Gore. Projekat finansira Evropska unija. Cilj projekta je jačanje kapaciteta i položaja civilnog sektora u Crnoj Gori i preuzimanje aktivne uloge u edukaciji, informisanju i kreiranju javnog mnjenja o procesu integracije Crne Gore u Evropsku Uniju.

Kroz ovaj bilten želimo da približimo proces euro integracija stanovnicima Crne Gore, posebno mladima, uz povećanje informisanosti i podizanje svijesti šire javnosti o samoj Evropskoj Uniji, kao i o procesu pristupanja Crne Gore EU i pomoći EU Crnoj Gori.

Sadržaj ovog biltena je isključiva odgovornost NVO Multimedijal Montenegro (MMNE) i ni na koji način ne odražava stavove CGO-a.

www.eukutak.me

www.mmne.me

nvommne@gmail.com

+382 69 113 114

Istraživač: Seida Džafić
Dizajn i prelom: Vojislav Đukić

JAVNA RASPRAVA O TEKSTU NACRTA STRATEGIJE INFORMISANJA JAVNOSTI O PRISTUPANJU CRNE GORE EVROPSKOJ UNIJI 2023 – 2026.

PROGRAM JAVNE RASPRAVE O TEKSTU NACRTA STRATEGIJE INFORMISANJA JAVNOSTI O PRISTUPANJU CRNE GORE EVROPSKOJ UNIJI 2023 – 2026. GODINA

Vrijeme trajanja javne rasprave:

Od 15. juna do 15. jula 2023.godine.

Način sprovodenja javne rasprave:

Javnu raspravu o tekstu Nacrtu Strategije informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji 2023 – 2026. godina će sprovesti Generalni sekretarijat Vlade dostavljanjem primjedbi, predloga, sugestija i organizovanjem okruglog stola/sastanka.

Adresa i način dostavljanja primjedbi, predloga i sugestija:

Primjedbe, predlozi i sugestije dostavljaju se Generalnom sekretarijatu Vlade, ul. Bulevar revolucije broj 15, Podgorica, u pisanim oblicima, putem pošte ili lično ili u elektronskom obliku na e-mail adresu: nada.vojvodic@gsv.gov.me, na Obrascu za dostavljanje prijedloga, sugestija i komentara na Nacrt Strategije.

O organizaciji okruglog stola o tekstu Nacrtu strategije, Generalni sekretarijat Vlade će blagovremeno informisati javnost.

Ime i prezime kontakt osobe u Generalnom sekretarijatu Vlade zadužene za davanje informacija o postupku javne rasprave: Nada Vojvodić, e-mail: nada.vojvodic@gsv.gov.me.

Naziv organizacione jedinice Generalnog sekretarijata Vlade koja je odgovorna za pripremu nacrtu strategije: Sektor za informisanje javnosti o Evropskoj uniji i procesu pristupanja Evropskoj uniji.

Nacrt Strategije informisanja o EU 2023-2026

Program javne rasprave

OBRAZAC 4

NOVAKOVIĆ ĐUROVIĆ: VISOKA PODRŠKA GRAĐANKI I GRAĐANA PRISTUPANJU EU, POTVRDA DA SMO NA DOBROM PUTU

“Veoma me raduju rezultati najnovijeg istraživanja javnog mnjenja koji pokazuju rekordno visoku podršku građanki i građana članstvu Crne Gore u EU, ali i snažan rast percepcije javnosti da se država kreće u dobrom pravcu”, kazala je koordinatorka Ministarstva evropskih poslova, ministarka Ana Novaković Đurović.

Ona je, povodom predstavljanja rezultata istraživanja javnog mnjenja „Stavovi građana o evropskim integracijama i procesu pristupanja Crne Gore članstvu u EU“ istakla da rast podrške, koji sada iznosi 79,3 odsto, potvrđuje da naše građanke i građani svoju i budućnost svoje zemlje vide u zajednici sa najrazvijenijim evropskim državama i narodima.

Ona se osvrnula i na ocjenu građanki i građana kada je u pitanju pravac kretanja zemlje.

“Posebno me raduje činjenica da 67,4 odsto građanki i građana smatra da se država kreće u pravom smjeru. Rast od 20 procenata u odnosu na prethodno istraživanje iz novembra prošle godine, potvrđuje sve one dobre rezultate koje je Vlada ostvarila u prethodnim mjesecima, a kojih je bilo zaista mnogo i u svim oblastima. Rezultati ovog istraživanja govore da su građanke i građani to prepoznali, što nas posebno raduje i motiviše da nastavimo na dobrom putu”, kazala je Novaković Đurović.

U tom kontekstu je istakla da će ova Vlada, a očekuje i naredna, nastaviti da osluškuje stavove građanki i građana i odgovorno se odnosi prema onome što su prepoznali kao najveće društvene probleme, a tiče se ekonomski situacije, korpcije i nezaposlenosti, kroz strateške pravce i politike koji vode prevazilaženju izazova i unapređenju stanja u svim oblastima.

SEKTOR ZA INFORMISANJE JAVNOSTI O EVROPSKOJ UNIJI I PROCESU PRISTUPANJA EVROPSKOJ UNIJI

GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE

ZAPADNI BALKAN I TURSKA MOGU RAČUNATI NA NOVU BESPOVRATNU PODRŠKU IZ EU SREDSTAVA

U Briselu je, 15. i 16. juna 2023. godine, u organizaciji Evropske komisije – Generalnog direktorata za susjedstvo i pregovore o proširenju, održan redovni polugodišnji Koordinacioni sastanak za programiranje Instrumenta prepristupne podrške (IPA). Učesnici sastanka su, pored predstavnika Evropske komisije, bili predstavnici vlada zemalja Zapadnog Balkana i Turske. Sastanku je, u ime Ministarstva evropskih poslova, prisustvovala državna sekretarka i nacionalna IPA koordinatorka Milena Žižić sa saradnicima.

a sastanku su predstavljeni nacrti akcija koje su predložene za podršku kroz regionalni IPA program za 2024. godinu, u ukupnoj vrijednosti od 133,4 miliona eura. Predlogom je obuhvaćeno 15 akcija, koje će u narednom periodu biti predmet dodatnog usaglašavanja i definisanja i čije usvajanje se очekuje do kraja 2023. godine. Između ostalog, fokus podrške će biti na daljem unapređivanju vladavine prava i rodne ravnopravnosti, osnaživanju mladih i digitalnoj tranziciji, kao i daljem jačanju oblasti zdravlja, socijanih politika i osnaživanju konkurentnosti i zajedničkog tržišta. Programom je, kroz Zapadnobalkanski investicioni okvir, za period 2024-2027, opredijeljeno i više od milijardu eura za podršku infrastrukturnim projektima u regionu Zapadnog Balkana i Turskoj.

U dijelu koji se odnosi na nove programe, naglašeno je da će službe Evropske komisije u saradnji sa državama korisnicima u narednom periodu raditi na ispunjavanju preduslova za operativno sprovođenje najavljenog uvećanja finansijske podrške EU državama u procesu pristupanja, kao važnog elementa novog plana za ubrzanu integraciju država Zapadnog Balkana.

Na marginama događaja, delegacija Crne Gore se sastala i sa šefom Jedinice za Zapadni Balkan – Srbija i Crna Gora Generalnog direktorata za susjedstvo i pregovore o proširenju, Majklom Milerom i imala priliku da detaljnije prođe kroz predstojeće obaveze u dijelu planiranja IPA sredstava, kao u dijelu ispunjavanja pretpriступnih obaveza koje Crnu Goru očekuju u narednom periodu, prije svega u dijelu poglavlja 23 i 24. Razgovori će biti nastavljeni tokom njegove predstojeće posjete Crnoj Gori, koja se očekuje tokom naredne sedmice.

PODODBOR ZA UNUTRAŠNJE TRŽIŠTE I KONKURENCIJU

Četrnaesti sastanak Pododbora za unutrašnje tržište i konkureniju između Crne Gore i Evropske komisije, održaće se 20. juna 2023. u Podgorici.

Sastanak će se održati u hibridnom formatu.

Sastanak će, sa crnogorske strane, otvoriti državna sekretarka u Ministarstvu evropskih poslova, Milena Žižić, i Generalna direktorica Direktorata za unutrašnje tržište i konkureniju u Ministarstvu ekonomskog razvoja i turizma, Jasna Vujović, a u ime Evropske komisije šef jedinice D2 za Crnu Goru i Srbiju u Generalnoj direkciji za susjedsku politiku i pregovore o proširenju, Majkl Miler (Michael Miller).

Na sastanku će se razmatrati ostvareni napredak u oblasti osnivanja preduzeća i pružanja usluga, kretanja kapitala, javnih nabavki, privrednog prava, prava intelektualne svojine, konkurenциje, finansijskih usluga i zaštite potrošača i zdravlja. Predstavnici crnogorskih institucija će predstaviti ostvarene rezultate, tekuće aktivnosti i planirane mjere i s kolegama iz Evropske komisije razmijeniti mišljenja u vezi s budućim izazovima, najboljim i najefikasnijim rješenjima u pogledu sprovođenja pravne tekovine i jačanja administrativnih kapaciteta u ovim oblastima.

Predstavnici crnogorskih institucija predstaviće napredak ostvaren u ovoj oblasti od prethodnog sastanka koji je održan 9. juna 2022.

Nakon sastanka biće objavljeno saopštenje za javnost.

SEKTOR ZA INFORMISANJE JAVNOSTI O EVROPSKOJ UNIJI I PROCESU PRISTUPANJA EVROPSKOJ UNIJI

GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE CRNE GORE

PODODBOR ZA SAOBRAĆAJ, ŽIVOTNU SREDINU, ENERGETIKU I REGIONALNI RAZVOJ IZMEĐU CRNE GORE I EVROPSKE KOMISIJE

Šesnaesti sastanak Pododbora za saobraćaj, životnu sredinu, energetiku i regionalni razvoj između Crne Gore i Evropske komisije, održće se 21. i 22. juna 2023. godine.

Sastanak će, sa crnogorske strane, otvoriti ministarka ekologije, prostornog planiranja i urbanizma i koordinatorka radom Ministarstva evropskih poslova, Ana Novaković Đurović, a u ime Evropske komisije šef jedinice D2 za Crnu Goru i Srbiju u Generalnoj direkciji za susjedsku politiku i pregovore o proširenju, Majkl Miler.

Na sastanku će se razmatrati ostvareni napredak u oblasti saobraćaja, klimatskih promjena, životne sredine, energetike i regionalne politike. Predstavnici crnogorskih institucija će predstaviti ostvarene rezultate, tekuće aktivnosti i planirane mjere i s kolegama iz Evropske komisije razmijeniti mišljenja u vezi s budućim izazovima, najboljim i najefikasnijim rješenjima u pogledu sprovođenja pravne tekovine i jačanja administrativnih kapaciteta u ovim oblastima.

Predstavnici crnogorskih institucija predstaviće napredak ostvaren u ovoj oblasti od prethodnog sastanka koji je održan 7. i 8. juna 2022.

Nakon sastanka biće objavlјemo saopštenje za javnost.

SEKTOR ZA INFORMISANJE JAVNOSTI O EVROPSKOJ UNIJI I PROCESU PRISTUPANJA EVROPSKOJ UNIJI

GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE CRNE GORE

PODODBOR ZA SAOBRAĆAJ, ŽIVOTNU SREDINU, ENERGETIKU I REGIONALNI RAZVOJ IZMEĐU CRNE GORE I EVROPSKE KOMISIJE

Crna Gora i ostale države kandidati za članstvo u Evropskoj uniji postaće dio programa međuregionalne saradnje Interreg Evropa, koji sufinansira EU.

To je odlučeno na posljednjem sastanku Odbora za nadgledanje programa Interreg Evropa održanom u Geteborgu, na kojem je podržana inicijativa da se programsко područje proširi na još sedam država.

Pored Crne Gore, u programu Interreg Evropa biće i Albanija, Bosna i Hercegovina, Moldavija, Sjeverna Makedonija, Srbija i Ukrajina. Odluku o proširenju programskog područja treba da potvrди Evropska komisija u narednim sedmicomama.

Interreg Evropa biće 11. program evropske teritorijalne saradnje u kojem učestvuje Crna Gora. U programskom okviru IPA III, koji obuhvata period od 2021. do 2027. godine, Crna Gora učestvuje u dva trilateralna programa (Interreg IPA Južni Jadran i Interreg VI-A IPA Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora), četiri bilateralna programa (Crna Gora – Albanija, Crna Gora – Kosovo, Bosna i Hercegovina – Crna Gora i Srbija – Crna Gora), kao i u četiri transnacionalna programa (Interreg IPA ADRION, Program Dunavskog regiona, Interreg Euro-MED i URBACT).

Sve pomenute programe u najvećem obimu finansira Evropska unija putem sredstava Evropskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Instrumenta prepristupne podrške (IPA).

Program Interreg Evropa trenutno obuhvata 29 zemalja, i to sve članice Evropske unije, Švajcarsku i Norvešku. Sa budžetom od 379 miliona eura za period 2021-2027, programom se pruža podrška lokalnim, regionalnim i državnim institucijama širom Evrope u razmjeni iskustava, jačanju kapaciteta i razvoju i sprovođenju javnih politika, a sve u cilju eliminisanja nejednakosti u kvalitetu života na području Evrope.

Interreg Evropa djeluje u okviru svih šest prioriteta EU: Pametnija Evropa, Zelenija Evropa, Povezanija Evropa, Socijalnija Evropa, Evropa bliža građanima i Bolje upravljanje politikama regionalnog razvoja.

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

CRNA GORA NASTAVILA SA DOBRIM REZULTATIMA NA POLJU KONKURENCIJE I UNUTRAŠNJEG TRŽIŠTA

Crna Gora je nastavila sa sprovođenjem reformi i zahvaljujući dobrim rezultatima bilježi značajan napredak u poglavljima koja se odnose na oblasti konkurenциje i unutrašnjeg tržišta, poručeno je na četrnaestom sastanku Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenциju između Crne Gore i Evropske komisije.

Predstavnici crnogorskih institucija su na danas održanom sastanku predstavili rezultate ostvarene u oblastima prava osnivanja preduzeća i pružanja usluga, kretanja kapitala, javnih nabavki, privrednog prava, prava intelektualne svojine, konkurenциje, finansijskih usluga i zaštite potrošača i zdravlja, ostvarenim od prethodnog sastanka koji je održan u junu prošle godine.

„EU se raduje konstituisanju novog parlamenta i formiranju nove vlade, sposobne i posvećene da u najkraćem mogućem roku pokrene reforme vezane za pristupanje EU. Nadamo se da će ovim izborima era političke stabilnosti Crnu Goru čvrsto staviti na put članstva u EU“, rekao šef Jedinice D2 za Crnu Goru i Srbiju u Generalnom direktoratu za susjedsku politiku i pregovore o proširenju Evropske komisije, Majkl Miler.

„Politika proširenja i naši partneri sa Zapadnog Balkana bili su i ostaju naš najveći fokus. Predsjednica Evropske komisije najavila je Novi plan rasta za Zapadni Balkan izgrađen na četiri stuba. Ambicija je da se zapadni Balkan integriše u jedinstveno tržište“, kazao je Miler.

U tom smislu je ukazano na važnost sastanka ovog Pododbora, imajući u vidu da je postojanje fer i otvorenog unutrašnjeg tržišta od suštinskog značaja za održiv i fer ekonomski rast, otvaranje novih radnih mjesta, veće privredne mogućnosti i konkurentnost.

„Komisija je ohrabrla Crnu Goru da iskoristi mjesecce koji su pred nama za ubrzanje i produbljivanje političkih i ekonomskih reformi. Napredak u oblasti vladavine prava, ispunjavanje privremenih mjerila u poglavljima 23 i 24, nastaviće da određuje ukupan tempo pregovora i zatvaranja poglavlja. Ovo bi moglo omogućiti zatvaranje pregovora za značajan broj poglavlja u kratkom roku“, poručio je Miler.

Državna sekretarka u Ministarstvu evropskih poslova, Milena Žižić je kazala da je sastanak Pododbora prilika za razmjenu mišljenja i predstavljanje značajnih rezultata u veoma važnim pregovaračkim poglavljima 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 28, koji su pretočeni u jasne benefite za naše građane i privredu, koji otvaraju perspektivu potpune integracije Crne Gore u oblasti unutrašnjeg tržišta.

Istakla je da Vlada ostaje posvećena postizanju standarda neophodnih za postepeno uključivanje Crne Gore u sistem unutrašnjeg tržišta sa jasnim ciljem jačanja sopstvenih kapaciteta na putu krajnje integracije.

Ona je naglasila da je, i pored izazovnog perioda na unutrašnjem planu koji je uticao na dinamiku procesa evropske integracije, Crna Gora pokazala svoju demokratsku zrelost i posvećenost obavezama koje proističu iz EU agende, istakavši da državna administracija kontinuirano pokazuje profesionalnost, posvećenost i održava evropski duh.

„Vjerujemo da ćemo nakon izbora povratiti dugoročnu političku stabilnost koja nam je uz proevropsku i proreformsку vladu neophodna za donošenje važnih odluka i realizaciju reformskih aktivnosti iz evropske agende, a gdje će nam prije svega prioritet biti upravo naš evropski put koji ćemo dokazati još posvećenijim radom, a uz bezuslovnu podršku sve tri grane vlasti“, poručila je Žižić.

Žižić se osvrnula i na nedavno predstavljene rezultate istraživanja javnog mišljenja koji su pokazali rast podrške građanki i građana Crne Gore članstvu u EU. „Naše građanke i građani vjeruju u evropski put Crne Gore i ovi rezultati nas dodatno obavezuju da ubrzano i posvećeno radimo na tome da Crna Gora postane naredna članica Evropske unije“, poručila je Žižić.

Generalna direktorica Direktorata za unutrašnje tržište i konkurenčiju u Ministarstvu ekonomskog razvoja i turizma, Jasna Vujović, je poručila da je, u periodu od 9. juna 2022. godine, kada je održan prethodni sastanak ovog Pododbora, do danas Crna Gora pokazala veliku posvećenost u ispunjavanju obaveza koje proizilaze iz procesa pristupanja Evropskoj uniji. Istakla je da je posebna pažnja u prethodnom periodu bila usmjerena na ispunjavanje završnih mjerila, preporuka iz izvještaja Evropske komisije kao i preporuka sa prošlogodišnjeg sastanka Pododbora.

„Pored usaglašavanja crnogorskog zakonodavstva sa pravom EU, sprovedene su intezivne aktivnosti na implementaciji strateškog okvira i izradi novog, efikasnog sprovođenju zakonodavstva, jačanju administrativnih kapaciteta, kao i podizanju svijesti javnosti u oblastima koje su obuhvaćene ovim Pododborom, kazala je Vujović.

Foto i video: <https://flic.kr/s/aHBqjAJp4R>

SEKTOR ZA INFORMISANJE JAVNOSTI O EVROPSKOJ UNIJI I PROCESU PRISTUPANJA EVROPSKOJ UNIJI

GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE

URUČENE NAGRade POBJEDNICAMA KONKURSA „ZAMISLI BUDUĆNOST“

“Osnovci su svojim radovima pokazali da ih zanima i da poznaju EU, kao i da svoju budućnost vide u porodici evropskih država i naroda. Utoliko je naš motiv snažniji i obaveza veća da ispunimo sve uslove koji će omogućiti da današnje generacije mladih sjutra budu građani i građanke EU i uživaju sva prava koje članstvo donosi”, poručili su danas generalni sekretar Vlade, Boris Marić i državna sekretarka u Ministarstvu evropskih poslova, Milena Žižić.

Oni su danas uručili nagrade pobjednicama konkursa „Zamisli budućnost“.

Generalni sekretarijat Vlade je raspisao konkurs za učenike crnogorskih osnovnih škola povodom obilježavanja Dana Evrope. Na konkurs, koji je bio otvoren od 26. aprila do 12. maja 2023. godine, prijavilo se 159 učenika i učenica koji su poslali svoje rade u formi likovnog rada, videa i fotografije.

Pobjednice konkursa – Isra Mollabeqiri, učenica šestog razreda OŠ „Boško Strugar“ iz Ulcinja, Đina Preradović, učenica OŠ „Milorad Musa Burzan“ iz Podgorice i Ksenija Knežević učenica petog razreda OŠ „Boško Strugar“, nagrađene su vrijednim nagradama – biciklima.

Generalni sekretar Marić je istakao da ova generacija mladih predstavlja buduće građane i građanke EU i da treba da iskoriste sve prilike, posebno u oblasti obrazovanja kroz razvijanje kritičkog mišljenja koje stišu u porodici i zajednici. Poručio je da je suština procesa evropske integracije stvaranje otvorenog društva koje će razvijati šanse za mlađe da sjutra preuzmu i vode društvo na najbolji način.

„Vi ste pokazali ne samo znanje koje je zavrijedilo nagrade nego i da se na zdrav način bavite ovom temom“, kazao je Marić.

On je predstavio rad institucija koje se bave koordinacijom procesa evropske integracije.

Državna sekretarka Milena Žižić je izrazila zadovoljstvo odzivom djece na konkursu. Kazala je da su djeca pokazala da dosta znaju o EU i koristima koje članstvo donosi.

„Naš cilj je da radimo što više i bolje i da Crnu Goru približimo EU, upravo zbog vas mladih. Vaše je da učite i date najbolje od sebe“, poručila je Žižić.

Djevojčice su izrazile zadovoljstvo učešćem u konkursu i osvojenim nagradama. Kazale su da put prema EU doživljavaju kao težak, ali da svaki napor prema tom cilju vrijedi jer donosi bolju budućnost.

Foto i video: <https://flic.kr/s/aHBqjAJx4P>

SEKTOR ZA INFORMISANJE JAVNOSTI O EVROPSKOJ UNIJI I PROCESU PRISTUPANJA EVROPSKOJ UNIJI

GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE CRNE GORE

NOVAKOVIĆ ĐUROVIĆ: CRNA GORA UNAPRIJEDILA STANJE U OBLASTI ŽIVOTNE SREDINE, SAOBRAĆAJA, ENERGETIKE I REGIONALNE POLITIKE

Crna Gora je nastavila da unapređuje stanje u oblastima životne sredine, klimatskih promjena, saobraćaja, energetike i regionalne politike. U navedenim oblastima predstoji još dosta posla, što zahtijeva i dodatno unapređenje administrativnih kapaciteta, kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou, ocijenjeno je na 16. sastanku Pododbora za saobraćaj, životnu sredinu, klimatske promjene, energetiku i regionalnu politiku između Crne Gore i Evropske komisije.

Na sastanku je ukazano na značaj oblasti koje su predmet ovog Pododbora, imajući u vidu, kako značajan opseg obaveza u pregovaračkim poglavljima koje on obuhvata, tako i njihov uticaj na ukupni razvoj crnogorskog društva i unapređenje kvaliteta života svih građana.

Otvaramoći sastanak, ministarka ekologije, prostornog planiranja i urbanizma i koordinatorka radom Ministarstva evropskih poslova, Ana Novaković Đurović je zahvalila EU na podršci evropskoj perspektivi Crne Gore i temeljnim reformama na putu potpunog usklađivanja sa evropskim standardima istakavši punu posvećenost Vlade njihovoj implementaciji i intenziviranju.

Ona je predstavila ključne rezultate, s fokusom na najvažnija zakonska i strateška dokumenta u oblastima koja su predmet sastanka. Poručila je da Crna Gora ostaje posvećena ovom prioritetnom cilju i izrazila čvrsto uvjerenje da ćemo, uz dalju podršku EU, na sljedećem sastanku Pododbora biti u poziciji da izvijestimo o još boljim rezultatima.

Istakla je da je Crna Gora, u oblasti saobraćaja, ispunila sve uslove da 1. jula ove godine postane punopravna članica Pariškog memoranduma o kontroli državne luke. Time je, kako je kazala, ispunjena jedna od ključnih preporuka Evropske komisije kada je u pitanju oblast pomorskog saobraćaja.

„U oblasti energetike 26. aprila je zvanično pokrenuto tržište dan – unaprijed, čime je trasiran put ka daljem razvoju crnogorskog tržišta električne energije i njegovoj integraciji u tržište Evropske unije i omogućeno da se električnom energijom u Crnoj Gori trguje u skladu sa najboljim evropskim praksama“, kazala je Novaković Đurović.

Ona je kazala da je, u oblasti upravljanja otpadom, Vlada pripremila i dostavila Evropskoj komisiji na mišljenje Nacrt Zakona o upravljanju otpadom, kao i da su pripremljeni Državni plan upravljanja otpadom i Strateška procjena uticaja na životnu sredinu za Državni plan upravljanja otpadom 2023 – 2028. Posebno je ukazala na značaj Projekta „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje“ koji se realizuje u saradnji sa Svjetskom bankom, u cilju sanacije ekoloških crnih tačaka, i to: bivšeg brodogradilišta Bijela, odlagališta pepela i šljake Maljevac i flotacionog jalovišta Gradac, Pljevlja i lokacija KAP-a u Podgorici (odlagalište otpada i bazen crvenog mulja).

„Kada je riječ o zaštiti prirode, Novaković Đurović je istakla da je u pripremi Nacrt zakona o zaštiti prirode, kao i da je Crna Gora proširila svoju teritoriju pod zaštićenim područjima, te da sada zvanično ima tri zaštićena morska područja – Park prirode Platamuni, Park prirode Katič i Park prirode Stari Ulcinj.

„Time je završen proces uspostavljanja prvih zaštićenih područja u moru, uz obezbjeđenje uslova za njihovu adekvatnu zaštitu. Na taj način je površina zaštićenih područja u Crnoj Gori povećana za skoro 5000 ha“, poručila je Novaković Đurović.

Ministarka je kazala da je Crna Gora nastavila sa prikupljanjem podataka u cilju identifikacije potencijalnih područja Natura 2000 i da je preduzet niz važnih koraka u pravcu postizanja efikasne zaštite Ulcinjske solane.

Šef jedinice D2 za Crnu Goru i Srbiju u Generalnoj direkciji za susjedsku politiku i pregovore o proširenju, Majkl Miler kazao je da EU želi da u ovom periodu uloži sve napore kako bi pomogla da Crna Gora ostvari napredak u ispunjavanju završnih mjerila u pregovaračkim poglavljima.

“Naša posvećenost i odlučnost je jača nego ikad i želimo da radimo blisko sa Crnom Gorom na njenom evropskom putu. Važno je da sprovedemo korake širom regiona kako bi se eliminisala energetska zavisnost od Rusije i kako bi se ubrzala energetska tranzicija sproveđenjem reformi u energetskom sektoru”, kazao je Miler.

On je dodao i da evropski Zeleni dogovor kojim će Evropa postati prvi klimatsko neutralni kontinent, koji podrazumijeva smanjenje emisije gasova koji stvaraju efekat staklene bašte, uključuje i Zapadni Balkan, pa su se lideri Zapadnog Balkana na samitu u Sofiji obavezali da će postići klimatsku neutralnost do 2050. godine.

On je podsjetio da se ovaj Pododbor dešava u novom političkom kontekstu neposredno nakon parlamentarnih i dva mjeseca nakon predsjedničkih izbora i dodao da se nada da će uskoro doći do formiranja nove stabilne većine u Parlamentu koja će moći ubrzati proces pristupanja EU.

“Napredak u oblasti vladavine prava je taj koji će određivati ukupni tempo pregovora. Apelujemo na novi saziv Skupštine i na novu Vladu da se fokusira na ispunjenje privremenih mjerila u oblasti vladavine prava jer to može omogućiti zatvaranje većeg broja poglavlja u kratkom roku, to bi dalo pravi podstrek procesu pristupanja i to bi bilo nešto što je opipljivo i za vaše građane”, poručio je Miler.

On je podsjetio na novi plan rasta za Zapadni Balkan koji je predstavila Predsjednica Evropske komisije, Ursula fon der Lajen, koji ima četiri stupa: približavanje Zapadnog Balkana jedinstvenom tržištu EU, produbljivanje regionalne ekonomske integracije, ubrzanje temeljnih reformi i povećanje prepristupnih fonda.

Foto i video: <https://flic.kr/s/aHBqjAJx4y>

SEKTOR ZA INFORMISANJE JAVNOSTI O EVROPSKOJ UNIJI I PROCESU PRISTUPanja EVROPSKOJ UNIJI

GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE CRNE GORE

JAVNI POZIV NVO ZA PREDLAGANJE KANDIDATA/KANDIDATKINJE ZA ČLANSTVO U ZAJEDNIČKOM KONSULTATIVNOM ODBORU (ZKO)

Na osnovu Odluke o osnivanju Zajedničkog konsultativnog odbora (ZKO) između Crne Gore i Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta (EESK), donijete na Savjetu o stabilizaciji i pridruživanju između Crne Gore i EU 20. VI 2011, kao i na osnovu člana 124 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, Ministarstvo evropskih poslova raspisuje

JAVNI POZIV nevladinim organizacijama za predlaganje kandidata/kandidatkinje za članstvo u ZAJEDNIČKOM KONSULTATIVNOM ODBORU (ZKO) IZMEĐU CRNE GORE I EVROPSKOG EKONOMSKOG I SOCIJALNOG KOMITETA (EESK)

Evropski ekonomski i socijalni komitet (EESK) je savjetodavno tijelo EU osnovano Rimskim ugovorom 1957. i predstavlja poslodavce, sindikate, poljoprivrednike, potrošače i druge interesne grupe koje zajedno čine organizovano civilno društvo EU. EESK je integralni dio procesa odlučivanja EU i konsultuje se prije donošenja odluka koje se tiču ekonomske i socijalne politike, dok na svoju inicijativu EESK može davati mišljenja o pitanjima koja smatra važnim u ovoj oblasti. Članovi Komiteta su podijeljeni u tri grupe:

- Grupa poslodavaca ima članove iz privatnog i javnog industrijskog sektora, malih i srednjih preduzeća, privrednih komora, bankarstva i osiguranja, trgovine i poljoprivrede;
- Grupa radnika predstavlja sve kategorije zaposlenih, od fizičkih radnika do rukovodilaca. Članovi grupe dolaze iz nacionalnih sindikalnih organizacija;
- Treća grupa predstavlja širok spektar interesa i interesnih grupa: NVO, poljoprivredne organizacije, zanatlige, neprofitna udruženja, potrošačka i udruženja zaštite životne sredine, naučna i akademska udruženja, itd.

Evropska komisija je 26. IV 2011. donijela zvaničnu odluku o osnivanju Zajedničkog konsultativnog odbora između Crne Gore i Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta, a o njoj se raspravljalo i na Odboru za stabilizaciju i pridruživanje 13. V 2011. Konačna odluka o osnivanju ZKO donijeta je na Savjetu za stabilizaciju i pridruživanje između Crne Gore i EU 20. VI 2011. Osnivanjem Zajedničkog konsultativnog odbora (ZKO) između Crne Gore i EESK uspostavljen je unaprjeđeniji nivo saradnje između Crne Gore kao države kandidata za članstvo u EU i tijela EU kojim se socijalni partneri i ostale organizacije civilnog društva pripremaju za buduću saradnju u EU nakon stupanja u članstvo. ZKO je zadužen da prati ekonomsку situaciju u Crnoj Gori i proces pregovora s EU.

ZKO čini šest crnogorskih predstavnika/ca (po dva iz udruženja poslodavaca, sindikata i nevladinih organizacija) i šest predstavnika/ca EESK (po dva iz sve tri grupe). Posljednji, Šesnaesti sastanak Zajedničkog konsultativnog odbora održan je 3. III 2023. u Podgorici. Troškovi održavanja sastanaka ZKO u Briselu za crnogorske predstavnike civilnog društva se, do članstva u EU, pokrivaju iz državnog budžeta.

Ministarstvo evropskih poslova pokreće proceduru odabira članova/ica ZKO-a, koji će u narednom periodu, u saradnji s kolegama iz EU, doprinijeti kontinuitetu uspješnog pozitivnog uticaja ovog tijela na pregovarački proces Crne Gore. Izbor dva predstavnika/ca NVO sektora obaviće se u skladu s Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG“, broj 41/18).

Uslovi za NVO koje predlažu kandidate/kandidatkinje za članstvo u ZKO

Pravo predlaganja kandidata/kandidatkinje imaju nevladine organizacije čija su područja djelovanja:

- Demokratizacija, borba protiv korupcije i vladavina prava;
- 2. Evropska i evro-atlantska integracija;
- 3. Održivi i ruralni razvoj i zaštita životne sredine;
- 4. Zaštita i promocija ljudskih i manjinskih prava;
- 5. Politika zapošljavanja, socijalna pitanja i građanska pitanja;
- 6. Tržište, proizvodnja i potrošačko društvo;
- 7. Saobraćaj, energetika, infrastruktura i informaciono društvo;
- 8. Obrazovanje, kultura i mlađi.

Nevladina organizacija može predlagati kandidata/kandidatkinju u slučaju:

- da je upisana u registar nevladinih organizacija prije objavlјivanja javnog poziva;
- da u statutu ima utvrđene djelatnosti i ciljeve u oblastima koje su u vezi sa pitanjem koje sagledava ili normativno uređuje radno tijelo;
- da se ne nalazi u Registru kaznene evidencije;
- da je u prethodne tri godine, u vezi sa pitanjem koje sagledava ili normativno uređuje radno tijelo, sprovedla istraživanje, izradila dokument, organizovala skup ili realizovala projekat u navedenoj oblasti;
- da je predala poreskom organu prijavu za prethodnu fiskalnu godinu (fotokopija bilansa stanja i uspjeha);
- da više od polovine članova organa upravljanja nevladine organizacije nijesu članovi organa političkih partija, javni funkcioneri, rukovodeća lica ili državni službenici, odnosno namještenici.

Uslovi za kandidata/kandidatkinje koji konkuriše za članstvo u ZKO

Kandidat/kinja nevladine organizacije može biti lice koje:

- ima prebivalište u Crnoj Gori;
- ima iskustvo u oblasti na koju se odnosi pitanje koje sagledava ili normativno uređuje radno tijelo;
- nije član/ica organa političke partije, javni funkcioner, državni službenik, odnosno namještenik.

Nevladina organizacija uz predlog kandidata/kandidatkinje za članstvo u ZKO dostavlja:

- dokaz da je nevladina organizacija upisana u registar nevladinih organizacija (fotokopija akta);
- fotokopiju statuta nevladine organizacije;
- dokaz da je nevladina organizacija u prethodne tri godine, u vezi sa pitanjem koje sagledava ili normativno uređuje radno tijelo, sprovedla istraživanje, izradila dokument, organizovala skup ili realizovala projekat usmјeren na unapređenje stanja u određenoj oblasti, potpisani od strane lica ovlašćenog za zastupanje i potvrđen pečatom nevladine organizacije;
- dokaz da je nevladina organizacija predala poreskom organu prijavu za prethodnu fiskalnu godinu (fotokopija bilansa stanja i uspjeha);
- izjavu lica ovlašćenog za zastupanje nevladine organizacije o tome da više od polovine članova organa upravljanja nevladine organizacije nijesu članovi organa političkih partija, javni funkcioneri, rukovodeća lica ili državni službenici, odnosno namještenici;
- fotokopiju lične karte ili druge javne isprave na osnovu koje se može utvrditi identitet predstavnika/ce nevladine organizacije u radnom tijelu;
- biografiju predstavnika/ce nevladine organizacije u radnom tijelu;
- dokaz o iskustvu predstavnika/ce nevladine organizacije u oblasti na koju se odnosi pitanje koje sagledava ili normativno uređuje radno tijelo (stručni rad, sertifikat ili drugi dokument);
- izjavu predstavnika/ce nevladine organizacije u radnom tijelu da nije član/ica organa političke partije, javni funkcioner, rukovodeće lice ili državni službenik, odnosno namještenik;
- izjavu predstavnika/ce nevladine organizacije da prihvata da ga ta nevladina organizacija predloži kao svog predstavnika/cu u radnom tijelu.

Rok i način dostavljanja predloga:

Rok za podnošenje prijedloga predstavnika/ca nevladinih organizacija je deset dana od dana objavlјivanja ovog poziva.

Popunjeni Obrazac za predlaganje predstavnika/ca NVO za članstvo u ZKO, kao i svu neophodnu dokumentaciju, propisanu pozivom, neophodno je dostaviti isključivo poštom na sljedeću adresu:

Ministarstvo evropskih poslova

Bulevar revolucije 15, 81000 Podgorica

s napomenom „Predlaganje kandidata/kandidatkinje za članstvo u Zajedničkom konsultativnom odboru (ZKO) između Crne Gore i Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta (EESK)“.

Eventualna pitanja o postupku predlaganja kandidata/nje za članstvo u ZKO, mogu se dostaviti elektronskim putem do roka za podnošenje prijedloga predstavnika/ca nevladinih organizacija, na adresu: andrej.orlandic@gsv.gov.me.

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

JAVNI POZIV

NVO
za predlaganje kandidata/kandidatkinje
za članstvo u

**ZAJEDNIČKOM KONSULTATIVNOM ODBORU (ZKO)
IZMEĐU CRNE GORE I EVROPSKOG EKONOMSKOG I
SOCIJALNOG KOMITETA (EESK)**

ŽIŽIĆ I MILER: EK OSTAJE SAVEZNIK CRNOJ GORI NA PUTU PREMA EU

Državna sekretarka i nacionalna IPA koordinatorka u Ministarstvu evropskih poslova Milena Žižić sastala se danas sa šefom Jedinice za Crnu Goru i Srbiju u Generalnom direktoratu za susjedstvo i pregovore o proširenju Majklom Milerom.

Državna sekretarka Žižić je izrazila zadovoljstvo sastancima pododbora održanim prethodnih dana u Podgorici i podrškom koju Evropska komisija konstantno pruža Crnoj Gori na njenom pristupnom putu. Upoznala je sagovornika sa trenutnim stanjem obaveza iz integracionog procesa i napretkom u rekonstrukciji pregovaračke strukture. Izrazila je nadu da će se intenzivan rad izvršne vlasti na ispunjavanju zahtjeva iz procesa pregovora nastaviti i u narednom periodu, jer to očekuju građani Crne Gore koji sa 79,3% podržavaju ideju članstva Crne Gore u EU. Naglasila je da će Crna Gora kontinuirano raditi kako bi koristila sve instrumente finansijske podrške EU, posebno imajući u vidu najavljeni novi plan rasta za države Zapadnog Balkana.

Šef Jedinice Miler je pohvalio dosadašnju saradnju Ministarstva sa Generalnim direktoratom za susjedstvo i pregovore o proširenju i sa Delegacijom EU u Crnoj Gori. Osvrnuo se na uspješne sastanke pododbora održane tokom ove sedmice, kao i na nedavne sastanke posvećene poglavljima vladavine prava. Izrazio je nadu da će se takva dinamika i kvalitet rada nastaviti i tokom narednih mjeseci. Poručio je da Crna Gora u Evropskoj komisiji ima saveznika na njenom putu ka EU, te da i u narednom periodu može računati na podršku u sprovođenju reformi i ispunjavanju uslova za članstvo u EU.

SEKTOR ZA INFORMISANJE JAVNOSTI O EVROPSKOJ UNIJI I PROCESU PRISTUPANJA EVROPSKOJ UNIJI

GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE

CRNOGORSCHE OPŠTINE UKLJUČENE U ČETIRI PROJEKTA PROGRAMA URBACT

Opštine Berane, Bijelo Polje i Budva biće pojedinačno uključene u 4 projekta kojima se uspostavljaju mreže za planiranje aktivnosti u sklopu prvog poziva programa međuregionalne saradnje URBACT IV.

One će u saradnji sa partnerskim gradovima iz različitih područja Evrope raditi na rješavanju zajedničkih izazova od značaja za lokalni urbani razvoj.

Opština Bijelo Polje uključena je u dvije mreže za planiranje aktivnosti. U okviru projekta 'Breaking isolation', Opština Bijelo Polje daće doprinos borbi protiv izolacije kroz stvaranje društvenih veza između mladih i starih i promociju različitosti. Partneri na ovom projektu biće još i Ažen (Francuska) kao vodeći partner, Izernija (Italija), Ser (Grčka), Fot (Mađarska), Pombal (Portugal), Humilja (Španija), Škofja Loka (Slovenija) i Tender (Danska).

Druga mreža u koju će biti uključena Opština Bijelo Polje nosi naziv 'In4Green'. Ovaj projekat usmjeren je na sprovođenje zelene tranzicije u industrijskim oblastima i gradovima uz zadržavanje konkurentnosti i inkluzivnosti. Pored Bijelog Polja, mrežu čine i Aviles (Španija) kao vodeći partner, Vila Nova de Famalicao (Portugal), Dombrova Gornjiča (Poljska), Larisa (Grčka), Salerno (Italija), Ždjar na Sazavi (Češka), Preduzeće za unapređenje ekonomije Opštine Sabadelj (Španija), Shidam (Holandija) i neprofitno preduzeće Neue Effizienz gemeinnützige (Njemačka).

Opština Berane biće dio mreže 'Ecconnecting', čiji će cilj biti razvoj strategija blizine za funkcionalna ruralno-urbana područja kroz stvaranje čvrstih društvenih veza i uključivanje građana. Uz Berane, u mrežu su uključeni i Faenca (Italija), Razvojno-istraživački centar Ormož (Slovenija), Nađkalo (Mađarska), Ditiki Mani (Grčka), Vizeu (Portugal), Tori (Estonija), Orivela (Španija) i Enis (Irska).

Opština Budva učestvovaće u mreži pod nazivom 'CAD', čiji će cilj biti jačanje noćne ekonomije i upravljanja kao osnova razvoja, održivosti i oporavka. Zajedno sa Budvom u projektu su i Braga (Portugal) u svojstvu vodećeg partnera, zatim Varna (Bugarska), Zadar (Hrvatska), Centar za strateška istraživanja i društveno-ekonomski razvoj iz Malage (Španija), Talin (Estonija), Pirej (Grčka), Nikozija (Kipar), Pariz (Francuska) i Čenova (Italija).

U okviru prvog poziva programa URBACT IV podržano je ukupno 252 partnera iz 28 evropskih država. Projekte sufinansira Evropska unija, a gradovi iz zemalja kandidata za članstvo po prvi put imaju priliku da učestvuju u programu URBACT, koji se sprovodi više od 20 godina.

Počev od juna 2023. pa do decembra 2025. godine, partneri će u okviru svoje mreže imati priliku da uče jedni od drugih, jačaju kapacitete i razvijaju integrirane akcione planove kako bi odgovorili na lokalne izazove i podstakli održivi urbani razvoj.

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

ŽIŽIĆ: ZNAČAJAN DOPRINOS ZIO U RAZVOJU I EKONOMSKOM NAPRETKU CRNE GORE

Zapadnobalkanski investicioni okvir (ZIO) igra važnu ulogu u razvoju i ekonomskom napretku Crne Gore, a uključuje ulaganja u transport, energiju, vodosnabdevanje, upravljanje otpadom i druge vitalne sektore. Finansijska sredstva i stručnost koju obezbeđuje ZIO pomažu u poboljšanju infrastrukture Crne Gore, unapređenju povezanosti, održivosti i ukupnog ekonomskog rasta, poruka je sa sastanka Strateškog i operativnog odbora projekata Zapadnobalkanskog investicionog okvira koji se održava u Oslu.

Sastanku, koji je organizovala Evropska komisija sa Ministarstvom vanjskih poslova Norveške, je u ime Ministarstva evropskih poslova prisustvovala državna sekretarka i nacionalna IPA koordinatorka dr Milena Žižić sa saradnicima.

Ona je kazala da ulaganjem u sektore kao što su transport, industrija i inovacije, ZIO pomaže u stimulisanju razvoja privatnog sektora, otvaranja radnih mesta i stvaranja prihoda i dodala da ovi napori doprinose crnogorskoj ekonomskoj diversifikaciji i dugoročnoj održivosti.

Prema njenim riječima, Crna Gora, kao država kandidatkinja za članstvo u EU, koristi ovu podršku za sprovođenje reformi, ispunjavanje EU standarda i jačanje institucija. Takođe, od ključnog je značaja za Crnu Goru kako bi unaprijedila svoje kapacitete za efikasno upravljanje, vladavinu prava i poštovanje propisa EU.

“Zaista verujem da je podizanje svijesti javnosti o prednostima čiste energije i važnosti energetske tranzicije od vitalnog značaja. Crna Gora mora pokrenuti obrazovne kampanje, uključiti lokalne zajednice u proces donošenja odluka i njegovati kulturu održive potrošnje energije. Pored toga, Crna Gora treba da uspostavi sveobuhvatnu politiku i regulatorni okvir koji podržava energetsku tranziciju”, kazala je Žižić.

Ona je dodala da ovo uključuje i postavljanje ciljeva za obnovljivu energiju, primjenu mehanizama za određivanje cijena CO₂, obezbjeđivanje finansijskih podsticaja i pojednostavljenja procesa, izdavanja dozvola i odobrenja za projekte čiste energije.

“Usvajanjem ovih strategija i radom na pravednoj energetskoj tranziciji, Crna Gora može postići održiv i otporan energetski sistem koji koristi njenoj ekonomiji, životnoj sredini i društvu u cjelini”, zaključila je Žižić.

SEKTOR ZA INFORMISANJE JAVNOSTI O EVROPSKOJ UNIJI I PROCESU PRISTUPANJA EVROPSKOJ UNIJI

CRNOJ GORI DODATNIH 5,4 MILIONA EURA ZA INFRASTRUKTURNE PROJEKTE

Evropska unija je dodijelila Crnoj Gori dodatnih 5,4 miliona eura za pripremu infrastrukturnih projekata u okviru 29. poziva za dostavljanje projekata Zapadnobalkanskog investicijskog okvira (ZIO), zvanično je potvrđeno na sastanku Operativnog odbora ovog instrumenta, održanom danas u Oslu.

Na sastanku, na kojem je Crnu Goru predstavljala državna sekretarka i nacionalna IPA koordinatorka dr Milena Žižić sa saradnicima, Evropska unija je potvrdila spremnost da nastavi s finansijskom podrškom infrastrukturnim projektima u Crnoj Gori, a sve u cilju povećanja iznosa investicija u infrastrukturu i poboljšanja povezanosti regiona u skladu s ciljevima Ekonomskog i investicionog plana za Zapadni Balkan.

Crnoj Gori su ovom prilikom odobrena sredstva za pripremu projektne dokumentacije za tri projekta koji se odnose na sektor energetike i saobraćaja i to:

Pripremu glavnog projekta, studije zaštite životne sredine i ostale tenderske dokumentacije za željeznički koridor R2 Crna Gora-Albanija, za dionicu od Podgorice do granice sa Albanijom u iznosu od 2,6 miliona eura;

Pripremu glavnog projekta, studije zaštite životne sredine i ostale tenderske dokumentacije za rehabilitaciji tunela Sozina na željezničkom koridoru R2, dionica Bar-Vrbnica u iznosu od 0,9 miliona eura;

Izradu studije izvodljivosti i studije zaštite životne sredine za 400 kV interkonekciju Brezna-Crkvičko Polje-Sarajevo 20 (do granice sa Bosnom i Hercegovinom) sa izgradnjom nove 400/220 kV podstanice Crkvičko Polje i konekcije sa hidroelektranom Piva u iznosu od 1,9 milion eura.

Predstavivši odobrene projekte, Žižić je ukazala na posvećenost Crne Gore cijelokupnom procesu planiranja i sprovođenja prioritetnih infrastrukturnih projekata. Ona je istakla da će kvalitetna priprema projekata biti od posebnog značaja za njihovo pravovremeno sprovođenje, naročito u kontekstu unapređenja infrastrukturne povezanosti Crne Gore sa susjedima.

„Dodatnim bespovratnim sredstvima za unapređenje željezničke infrastrukture na dvije najznačajnije dionice prema Albaniji i Srbiji na najbolji način ćemo zajedno doprinijeti boljoj povezanosti država Zapadnog Balkana. Pored toga, kroz povećanje razmjene i optimizacije rada proizvodnih kapaciteta električne energije u regionu ostvariće se bolje povezivanje evropskog tržišta. Izgradnja novih obnovljivih izvora na teritoriji Crne Gore i susjednih zemalja predstavljava bi značajan izazov za plasman električne energije i energije prema Italiji i ostalim elektroenergetskim sistemima jugoistočne Evrope. Uvjereni sam da ćemo usješnom implementacijom projekata, uz punu posvećenost svih institucija u ovoj oblasti, stvoriti potrebne preusloge za održivi razvoj saobraćaja i energetika u Crnoj Gori“, poručila je Žižić na sastanku sa predstavnicima Evropske komisije, međunarodnih finansijskih institucija i država donatora.

SEKTOR ZA INFORMISANJE JAVNOSTI O EVROPSKOJ UNIJI I PROCESU PRISTUPANJA EVROPSKOJ UNIJI

GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE

ČITAJTE DVANAESTO IZDANJE EUROKAZA

Generalni sekretarijat Vlade je objavio dvanaesti broj časopisa Eurokaz.

U okviru više rubrika, kroz Eurokaz su predstavljene aktuelnosti iz pregovaračkog procesa, rezultati reformi koje Crna Gora sprovodi u procesu pristupanja, uspješni primjeri korišćenja EU fondova.

Sagovornici Eurokaza govore na aktuelne teme iz pregovaračkog procesa i o aktuelnostima iz domena funkcionisanja EU.

Za Eurokaz pišu i govore predstavnici Vlade Crne Gore, Evropske komisije, novinari crnogorskih štampanih i elektronskih medija, kao i predstavnici lokalnih samouprava, privrednog sektora i nevladinih organizacija.

U ovom broju Eurokaza možete pronaći, između ostalog, autorski tekst šefa Misije Crne Gore pro EU, ambasadora Petra Markovića, priču o tome šta donosi stupanje na snagu novog Sporazuma o angažovanju Fronteksa na crnogorskim granicama; tekst o karbonskom otisku koji može uticati na rast cijene finalnog proizvoda ili pad konkurentnosti; kao i priču o Lipskoj pećini koja je postala nezaobilazna atrakcija na turističkoj mapi Crne Gore zahvaljujući podršci iz fondova EU. Takođe, možete pročitati autorski tekst Jovane Janjušević iz Centra za zaštitu i proučavanje ptica o Ulcinjskoj solani; priču o pokretanju prvog ruralnog parlamenta u Crnoj Gori, kao i autorski tekst Adele Bahović iz Opštine Tuzi o projektima prekogranične saradnje koje će ta Opština realizovati s ciljem unapređenja zaštite životne sredine.

Časopis izlazi svakih šest mjeseci i dostupan je na internet stranicama i mrežama Ministarstva evropskih poslova i eu.me.

Dvanaesti broj Eurokaza možete preuzeti ovdje.

SEKTOR ZA INFORMISANJE JAVNOSTI O EVROPSKOJ UNIJI I PROCESU PRISTUPANJA EVROPSKOJ UNIJI

GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE

POGLED IZ BRISELA – MEĐUNARODNA PODRŠKA I POVOLJNE OKOLNOSTI ZA UBRZANJE PRISTUPANJA CRNE GORE EVROPSKOJ UNIJI

Mjesec za nama obilježila je prva zvanična međunarodna posjeta novoizabranog predsjednika Crne Gore, Jakova Milatovića – kako i priliči državi predvodnici u pregovorima o članstvu u Evropskoj uniji – Briselu. Razgovori sa zvaničnicima EU i NATO, predstavnicima medija i civilnog društva, ali i mnogobrojni susreti sa liderima država članica u toku naslanjajuće posjete drugom Samitu Evropske političke zajednice u Moldaviji, poslužili su da, nakon višemjesečnog zatišja u odnosima na najvišem nivou, iz Crne Gore bude poslata jasna poruka o novom elanu i legitimitetu za nastavak i ubrzanje rada na dovršetku reformi u oblasti vladavine prava kojima će se omogućiti da se sa našeg evropskog puta konačno podigne rampa koja je godinama sprječavala privremeno zatvaranje preostalih pregovaračkih poglavljia.

Nova politička kultura. Okolnosti koje su na domaćem planu onemogućavale da se to desi ranije su poznate – stepen političke polarizacije u našem predstavničkom domu i nemogućnost iznalaženja kvalifikovanih većina u uslovima percepcije političkih aktera da je svaki ustupak znak slabosti odlagali su politički dijalog o imenovanjima u pravosuđu. Kao u Igri prijestola, politička nadmudrivanja na Balkanu su suviše često igre nultog zbira, u kojima vazda neko gubi ako drugi dobija, i one bi se, možda, nastavile u nedogled da zima nije došla skupa sa upozorenjima iz EU i država članica da bi izostanak dogovora u vezi sa izborom sudija Ustavnog suda definitivno zaustavio naše kretanje ka Uniji. Iz perspektive zrelog proljeća u kojem se sada nalazimo, ova zima nezadovoljstva djeluje sasvim daleko, pomalo i nadrealno. U međuvremenu je politički sistem primjerom predsjedničkih izbora nastavio proces demokratske konsolidacije i sazrijevanja koji će se, vjerujem, samo dodatno potvrditi predstojećim parlamentarnim izborima, što, sve skupa, čini da danas iz Brisela Crna Gora, umjesto svakako pretjerano nazvane „rak rane Evrope“, mnogo više liči na melem za region opterećen protestima, bilateralnim sporovima, i susjedima koji još uvijek nisu bezrezervno stali u zaštitu Zajedničke vanjske i bezbjednosne politike (ZVBP) EU.

Nova odskočna daska. Posjeta Predsjednika je tako bila idealna prilika za detaljnije razgovore o planu i dinamici reformi u narednom periodu. Još važnije od toga je da smo od predsjednice Evropske komisije, predsjednika Evropskog savjeta, Visokog predstavnika EU za ZVBP, predsjednice Evropskog parlamenta, kao i komesara za proširenje i susjedstvo, dobili garancije da će u našim međusobnim odnosima važiti princip „više za više“ – ukoliko Crna Gora u narednih nekoliko mjeseci ispuni privremena mjerila iz oblasti vladavine prava, i to učini brzo, efikasno, i uz jasnu demonstraciju da je njena politička elita spremna da zrelo postavi prioritete i postigne neophodne kompromise bez obzira na izborna iskušenja političke borbe i koaliranja, možemo očekivati da će se to jasno konstatovati u godišnjem izvještaju EK, te da ćemo ubrzo zatim moći ponovo privremeno zatvarati preostala poglavlja. Posebno je za elan naše male, ali motivisane državne administracije važno da se to zaista i desi. Brojni resori već bar pet godina rade u sjenci nedostatnih rezultata u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije. Najprije su pomaci u drugim poglavljima manje sijali, da bi, nakon stupanja na snagu tzv. nove metodologije i kodifikovanjem klauzule balansa u njoj, pretakanje napretka u njima u zatvaranje bilo sasvim onemogućeno. Procjene naših partnera u Briselu su da bi čak 10 poglavlja moglo da bude zatvoreno ukoliko nosioci reformi u njima ne posustanu i nastave da ih drže usklađena sa uvijek mijenjajućom pravnom tekvinom Unije. Ako se do kraja godine odblokira proces, sve one službenice i službenici koji su na ovaj ili onaj način zaslужni za ovaj vrijedan posao dobiće davno zaslужenu satisfakciju. Ona neće izostati ni za građane koji u ogromnoj većini očekuju krupne korake ka članstvu jer bi se zatvaranjem velikog broja poglavlja zadao ritam koji u svega nekoliko godina vodi do zaključenja cjelokupnih pregovora o članstvu. Ukratko – pred Crnom Gorom je, po drugi put u posljednjih godinu dana, a možda i posljednji, prilika da dramatično odskoči u odnosu na region kada je u pitanju ritam njenog koračanja ka EU.

Nova paradigma u Briselu. Ako dovršetkom domaćeg zadatka u pregovaračkim poglavljima 23 i 24, prvenstveno imenovanjima nosilaca pravosudnih funkcija u Skupštini, zaslužimo Međuvladinu konferenciju na kraju godine, Crna Gora će povratiti puno pravo da donosi odluka u glavnim gradovima Unije podsjeti na princip regate i zahtijeva da se u njihovim razmatranjima o proširenju težište premjesti sa začelja kolone na njeno čelo. Drugim riječima, umjesto prvenstvenog bavljenja potencijalnim i tek nazvanim kandidatima, punu pažnju bi tražila predvodnica pregovora nestrpljiva da započne razgovore o pomalo zaboravljenom 34. poglavljju: koliko parče kolača možemo da očekujemo iz EU budžeta kao prva naredna članica EU. No, to je, nadam se, tema koja će na red doći veoma brzo za neki od narednih brojeva Eurokaza.

Za Eurokaz: dr Petar Marković

Ambasador – šef Misije Crne Gore pri EU

REAGOVANJE MINISTARSTVA EVROPSKIH POSLOVA: CRNA GORA AKTIVNA U PRIVLAČENJU SREDSTAVA WBIFA, CILJ JE PRIPREMA DUGOROČNOG INVESTICIONOG PLANA

Kada je u pitanju saopštenje Evropske komisije koje se odnosi na nedavno odbreni paket investicionih projekata za razvoj infrastrukture, a radi objektivnog informisanja javnosti, Ministarstvo evropskih poslova ovim putem ukazuje na sljedeće činjenice:

Prije svega potrebno je napraviti distinkciju između Investicionog okvira za Zapadni Balkan (Western Balkans Investment Framework – WBIF), i nedavno predstavljenog Plana rasta koji je predstavila predsjednica EK, a za koji Crna Gora priprema prilog koji ćemo dostaviti u roku.

Kada je riječ o učešću Crne Gore u Investicionom okviru za Zapadni Balkan (Western Balkans Investment Framework – WBIF), kao glavnom instrumentu kojim EU podržava razvoj infrastrukture u regionu, Crna Gora bilježi značajne rezultate.

Podsjećamo da je u decembru prošle godine, za tri nova infrastruktura projekta, Crnoj Gori odobreno dodatnih 40 miliona eura. Takođe, na nedavno održanom sastanku Operativnog odbora ovog instrumenta u Oslu, dodijeljeno nam je dodatnih 5,4 miliona eura za pripremu infrastrukturnih projekata u okviru 29. poziva za dostavljanje projekata Zapadonbalkanskog investicijskog okvira (ZIO).

Takođe, podsjećamo na sljedeće činjenice:

- Iako se u predmetnom saopštenju Evropske komisije ovaj instrument pominje u kontekstu Ekonomskog i investicionog plana za Zapadni Balkan, Crna Gora učestvuje u sprovođenju ovog instrumenta od 2009, kada je uspostavljen. Iako je tokom prve polovine svog funkcionisanja funkcionalno isključivo kao platforma za finansiranje pripreme infrastrukturnih projekata, od 2015. godine, kada je u okviru Berlinskog procesa EU odobrila i finansiranje radova, odnosno sprovođenja infrastrukturnih projekata, služi i kao platforma za kombinovanje grantova EU sa kreditima partnerskih međunarodnih finansijskih institucija, sve u cilju finansiranja prijeko potrebnih infrastrukturnih projekata u regionu Zapadnog Balkana;
- Tokom ukupnog učešća Crne Gore u ovom instrumentu, do sada je Crnoj Gori odobreno 52 projekata za finansiranje pripreme projektne dokumentacije ukupne vrijednosti 77 miliona eura, kao i 8 projekata koji su kroz odobravanje više grant aplikacija za sufinansiranje investicija u infrastrukturu ukupne vrijednosti 164.65 miliona eura. Ovo čini bilans od 60 projekata ukupne vrijednosti 241,65 miliona eura koji su se u Crnoj Gori sprovodili ili se trenutno sprovode uz podršku iz ovog instrumenta;
- Sama logika funkcionisanja ovog instrumenta se bazira na redovnim pozivima za dostavljanje projekata, a ocjenu projekata vrši Evropska komisija, u saradnji sa partnerskim međunarodnim finansijskim institucijama. Pozivi se objavljaju dva puta godišnje, odvojeno za pripremu projektne dokumentacije i za finansiranje investicionih grantova, a uspješnost država po pitanju broja pozitivno ocijenjenih projekata varira od poziva do poziva, u zavisnosti od dostupnih sredstava EU i ukupnog poretku spremnosti projekata za sprovođenje u trenutku ocjene za konkretni poziv;
- Kada je u pitanju priprema projektnih predloga u Crnoj Gori, pisanje i priprema predloga je u nadležnosti resornih ministarstava zaduženih za oblast na koju se infrastrukturni projekat odnosi, dok je Ministarstvo evropskih poslova zaduženo isključivo za koordinaciju, odnosno podnošenje pripremljenih projekata koje dostave resorna ministarstva i komunikaciju sa nadležnim službama Evropske komisije. Svi pripremljeni projekti se, nakon odobrenja od strane Vlade, dostavljaju Evropskoj komisiji posredstvom nacionalnog IPA koordinatora;
- Prateći ovu proceduru i pravila 29. poziva za pripremu projektne dokumentacije i 8. poziva za sufinansiranje investicija u infrastrukturu koji su raspisani u decembru 2022. godine, Ministarstvo kapitalnih investicija, Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo pravde i Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja u urbanizma pripremili su ukupno 12 predloga prprojekata, koji su dostavljeni Evropskoj komisiji na ocjenjivanje, nakon razmatranja i saglasnosti dobijene od strane Vlade. Riječ je o sljedećim projektima:

Unapređenje infrastrukture u ustanovama predškolskog obrazovanja u Crnoj Gori;

Izgradnja dalekovoda Virpazar – Ulcinj od 110 kV;

Izrada studije izvodljivosti i studije zaštite životne sredine za 400 kV interkonekciju Brezna–Crkvičko Polje–Sarajevo 20 (do granice sa Bosnom i Hercegovinom) sa izgradnjom nove 400/220 kV podstanice Crkvičko Polje i konekcije sa hidroelektranom Piva;

Priprema glavnog projekta, studije zaštite životne sredine i ostale tenderske dokumentacije za rehabilitaciji tunela Sozina na željezničkom koridoru R2, dionica Bar–Vrbnica;

Priprema glavnog projekta, studije zaštite životne sredine i ostale tenderske dokumentacije za željeznički koridor R2 Crna Gora–Albanija, za dionicu od Podgorice do granice sa Albanijom;

Predškolska infrastruktura u Crnoj Gori 2 – Unapređenje energetske efikasnosti u objektima vrtića u Baru i Ulcinju;

Unapređenje sistema vodosnabdjevanja na Cetinju;

Obezbeđivanje energetske efikasnosti i digitalne infrastrukture u sistemu za izvršenje krivičnih sankcija;

Izgradnja dalekovoda 110 KV Vilusi–Herceg Novi sa proširenjem trafostanice Herceg Novi i rekonstrukcijom trafostanice Vilusi;

Izgradnja trafostanice Brezna od 400/110 kV sa uvođenjem dalekovoda Lastva–Pljevlja od 400 kV;

Implementacija CEDIS pametne digitalizacije;

Istočno-mediteranski koridor: Crna Gora–Srbija R4 željeznička povezanost, dionica Bar – Vrbnica.

– Kada je u pitanju paket projekata koji je nedavno odobren za Zapadni Balkan, kao što je naglašeno i u objavi Evropske komisije, radi se samo o jednom u nizu usvojenih paketa koji prati redovne pozive u okviru ovog instrumenta, čiji opšti cilj jeste upravo postepeno unapređenje zrelosti projekata, kako bi bili spremni za finansiranje kroz neki od poziva u narednom periodu. Stoga percepcija Evropske komisije o nedovoljnoj spremnosti predloga projekata za finansiranje u okviru ovog poziva ne znači i propuštenu jednokratnu šansu za njihovo finansiranje, već dodatni period u okviru kojeg će se raditi na pripremi projektne dokumentacije i ostalih preduslova za početak sprovođenja projekata, kako bi oni bili spremni za finansiranje;

– Tome govori u prilog i činjenica da je u Crnoj Gori trenutno u toku sprovođenje 20 projekata Investicionog okvira za Zapadni Balkan kojima se priprema projektna dokumentacija za 13 infrastrukturnih projekata, kako bi se unaprijedila njihova spremnost za finansiranje. Ukupna vrijednost sredstava koje EU ulaže u ovaj proces je oko 101 milion eura.

– Takođe, pojašnjenja radi, iako se projekti koji su predmet podrške ovog instrumenta finansiraju i sprovode uz podršku EU, ne radi se o projektima koji se u cijelosti finansiraju bespovratnim sredstvima, već je država korisnica dužna da kofinansira značajan dio projekta kreditima međunarodnih finansijskih institucija (od 30 – 70% u zavisnosti od oblasti), što je poseban izazov za sve države korisnice u pogledu mogućnosti za zaduživanje i stabilnost javnih finansija;

- U konačnom, priprema novih projekata koji bi zadovoljili potrebe Crne Gore u oblasti infrastrukture je izuzetno složen proces, koji zahtijeva godine ulaganja u pripremu projektne dokumentacije, uz postepeno jačanje javnih finansija koje bi mogle da prate uvećanje kreditnog zaduženja u slučaju korišćenja instrumenata koje dijelom finansira EU. Stoga rezultate pojedinih poziva ne treba posmatrati izolovano, već prateći smisao dugoročnog investicionog ciklusa koji bi zadovoljio infrastrukturne potrebe razvoja crnogorske ekonomije, na čemu nadležne institucije posvećeno rade.
- EU je potvrdila spremnost da nastavi s finansijskom podrškom infrastrukturnim projektima u Crnoj Gori u cilju povećanja iznosa investicija u infrastrukturu i poboljšanja povezanosti regiona u skladu s ciljevima Ekonomskog i investicionog plana za Zapadni Balkan.
- Sredstva su odobrena za pripremu glavnog projekta , studije zaštite životne sredine i ostale tenderske dokumentacije za željeznički koridor R2 Crna Gora – Albanija, za dionicu od Podgorice do granica sa Albanijom, u iznosu od 2,6 miliona EUR.
- Takođe, sredstva su odobrena i za pripremu glavnog projekta studije zaštite životne sredine i ostale tenderske dokumentacije za rehabilitaciju tunela Sozina na željezničkom koridoru R2, dionica Bar-Vrbica u iznosu od 900 hiljada EUR , kao i za izradu studije izvodljivosti i studije zaštite životne sredine za 400 kV interkonekciju Brezna-Crkvičko Polje-Sarajevo 20, do granice sa Bosnom i Hercegovinom, sa izgradnjom nove 400/220 kV podstanice Crkvičko Polje i konekcije sa hidroelektranom Piva, u iznosu od 1,9 miliona EUR.

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

PODRŠKA AUSTRIJE NA PUTU PREMA EU

Crna Gora može računati na nastavak pune podrške Austrije u nastavku sprovođenja reformi i ubrzajući procesa pristupanja EU, saopšteno je danas na sastanku koji je državna sekretarka u Ministarstvu evropskih poslova Milena Žižić imala sa delegacijom austrijske pokrajine Burgenland. Austrijsku delegaciju je predvodio poslanik u Evropskom parlamentu Kristijan Sagarc, zajedno sa Nj. E. ambasadorom Republike Austrije u Crnoj Gori Karлом Milerom.

Državna sekretarka Žižić je pohvalila dosadašnju uspješnu saradnju sa Republikom Austrijom i podršku koju ta država pruža proširenju Evropske unije na Zapadni Balkan. Upoznala je sagovornike sa trenutnim stanjem u procesu pregovora o pristupanju Crne Gore EU i korišćenju prepristupnih fondova Unije u sprovođenju neophodnih reformi na tom putu.

Žižić je predstavila ulogu Ministarstva u koordinaciji ispunjavanja obaveza iz pristupnog procesa, naglasivši da Vlada i pregovaračka struktura posvećeno rade na ispunjavanju preuzetih obaveza sa EU agende. Izrazila je očekivanje da će se uspješna saradnja sa Austrijom nastaviti i u narednom periodu, te da će iskustvo austrijskih eksperata doprinijeti dostizanju standarda i vrijednosti EU. Poslanik Sagarc je izrazio zadovoljstvo posjetom Crnoj Gori i susretima sa predstavnicima centralne i lokalne uprave. Predstavio je pokrajinu Burgenland, njene potencijale i resurse, naročito apostrofirajući uspjeh u korišćenju strukturnih fondova Evropske unije. U tom dijelu je ponudio i ekspertsку pomoć, prvenstveno u pripremi i sprovodenju infrastrukturnih projekata u oblasti energetike i upravljanja otpadom i otpadnim vodama. Prenio je očekivanje da će kontakti i saradnja uspostavljeni tokom posjete delegacije pokrajine Burgenland Crnoj Gori biti nastavljeni i intenzivirani i u narednom periodu.

SEKTOR ZA INFORMISANJE JAVNOSTI O EVROPSKOJ UNIJI I PROCESU PRISTUPANJA EVROPSKOJ UNIJI
GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE

ŽIŽIĆ: PREGOVARAČKA STRUKTURA MORA DA ODOLI IZAZOVIMA NA POLITIČKOM NIVOU

Strateško planiranje obaveza u narednom periodu je od ključne važnosti, kako bismo, uprkos situaciji na političkom nivou, pokazali spremnost i profesionalnost, kao i timski rad na zajedničkom evropskom putu, kazala je državna sekretarka u Ministarstvu evropskih poslova, Milena Žižić na sastanku sa šefovima pregovaračkih radnih grupa.

“Obaveza državne administracije je da predano i u punom kapacitetu radi na ostvarenju članstva Crne Gore u Evropskoj uniji, a nadam se da će i period, nakon formiranja nove Vlade, biti obilježen novim zamahom i dobrim rezultatima koji će osigurati da Crna Gora bude sljedeća članica Unije”, poručila je Žižić na sastanku.

Žižić je ukazala na važnost pune posvećenosti pregovaračke strukture svim obavezama iz Evropske agende, ističući da je pozitivan signal to što su od 33 pregovaračke radne grupe oformljene 32. Ukazala je na neophodnost da se do kraja jula završi procedura i za preostalo poglavlje 12 – Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor i pozvala šefove radnih grupa da dostave sugestije i predloge u pravcu poboljšanja rada pregovaračkih radnih grupa.

“Ministarstvo uvijek stoji na raspolaganju za svu podršku u pregovaračkom procesu, ali resori moraju da pokažu proaktivniji pristup i posvećenost svim obavezama, kako bismo ostvarili dalji napredak i opravdali status najnaprednije države u regionu kada je riječ o ovom najvažnijem spoljno-političkom cilju”, poručila je Žižić.

U tom kontekstu, dogovoren je da šefovi radnih grupa pripreme izvještaje o presjeku stanja i zrelosti pregovaračkih poglavlja za privremeno zatvaranje, kako bi spremno dočekali dobijanje završnih mjerila za poglavlja 23 i 24 kada se za to steknu uslovi, što će otvoriti vrata za sticanje uslova za privremeno zatvaranje određenog broja poglavlja.

Žižić je istakla da će Ministarstvo evropskih poslova, na osnovu tih izvještaja pripremiti sveobuhvatnu analizu i dostaviti je Vladi na upoznavanje i usvajanje.

Državna sekretarka je ukazala na važnost Inicijative Plan rasta za Zapadni Balkan koju je nedavno predstavila predsjednica Evropske komisije fon der Lajen. Ona je, u tom kontekstu, naglasila da su dobra sinergija i međuresorna saradnja ključna spona u dobrom planiranju i izvršavanju svih obaveza, a posebno kada je u pitanju povlačanje sredstava Evropske unije za realizaciju važnih kapitalnih projekata, odnosno projekata koji za cilj imaju unapređenje povezanosti regiona u skladu s ciljevima Ekonomskog i investicionog plana za Zapadni Balkan.

Iskoristila je priliku da još jednom pozove sve resore da što prije dostave predloge projekata Ministarstvu evropskih poslova sa već datim inputima uz poruku da ne smijemo propustiti šansu koja nam se dodatno pružila.

„Takođe, raspisan je deveti redovni poziv za sufinansiranje investicija za sprovođenje infrastrukturnih projekata u okviru Zapadnobalkanskog investicionog okvira, koji je ograničenog karaktera na kofinansiranje projekata u oblasti željezničke infrastrukture, uključujući signalizaciju i telekomunikacije. Rok za podnošenje projektnih prijava je 1. septembar ove godine, a maksimalna stopa sufinansiranja bespovratnim sredstvima EU iznosi 50 posto, te stoga apelujemo na nacionalne adrese iz ove oblasti da kandiduju makar jedan zreli projekat kompetitivan za povlačenje EU sredstava”, pojasnila je Žižić.

Sastanci sa šefovima pregovaračkih radnih grupa se održavaju u sklopu redovne komunikacije i koordinacije procesa evropske integracije, kako bi se razmotrile najvažnije aktivnosti koje se tiču svakog pojedinačnog poglavlja, kao i presjek stanja u dijelu realizacije Programa pristupanja Crne Gore EU 2023-2024.

SEKTOR ZA INFORMISANJE JAVNOSTI O EVROPSKOJ UNIJI I PROCESU PRISTUPanja EVROPSKOJ UNIJI

GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE

LISTA PREDSTAVNIKA NVO KOJI SU PREDLOŽENI ZA ČLANSTVO U ZAJEDNIČKOM KONSULTATIVNOM ODBORU (ZKO) IZMEĐU CRNE GORE I EVROPSKOG EKONOMSKOG I SOCIJALNOG KOMITETA (EESK)

LISTA PREDSTAVNIKA

NVO
koji su predloženi za članstvo u

**ZAJEDNIČKOM KONSULTATIVNOM ODBORU (ZKO)
IZMEĐU CRNE GORE I EVROPSKOG EKONOMSKOG I
SOCIJALNOG KOMITETA (EESK)**

Na osnovu Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Sl. list CG”, broj 41/18), a u vezi s Odlukom o osnivanju Zajedničkog konsultativnog odbora (ZKO) između Crne Gore i Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta (EESK), donijete na Savjetu o stabilizaciji i pridruživanju između Crne Gore i EU 20. VI 2011, kao i na osnovu člana 124 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, Ministarstvo evropskih poslova objavljuje Listu predstavnika nevladinih organizacija koji su predloženi za članstvo u Zajedničkom konsultativnom odboru (ZKO) između Crne Gore i Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta (EESK).

Listu možete preuzeti ovdje

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

www.eukutak.me

m!M NA RADIONICI U GRACU

Predstavnica NVO Mladiinfo Montenegro je 29.04.2023. godine učesvovala na radionici "Hi!ke! – Share Your Idea: Create a Change" koja je održana u Gracu, Austrija, u okviru projekta "Media for Citizens Story Lab".

Aktivnost je obuhvatala edukativnu šetnju kroz Grac, u toku koje se diskutovalo o medijima i političkoj situaciji u Austriji ali i u državama iz kojih učesnici dolaze. Šetnja je započeta posjetom parku Volksgaten (People's garden). Na ovoj lokaciji su se učesnici upoznali sa situacijom u Gracu i izvještavanjem medija. Druga lokacija je bio Muzej moderne umjetnosti Kunsthau. Učesnici su imali priliku da posjeti i Schlossberg (Dvorac na stijeni), i na kraju Radio Helsinki i Café Kaiserfeld.

U toku šetnje se diskutovalo o raznim temama, kao što su izvještavanje medija o zaštiti životne sredine, način pisanja o migrantima i izbjeglicama, arhitektura i značaj posjećenih objekata. Na kraju obilaska učesnicima je bio organizovan zajednički ručak.

Projekat "Media for Citizens Story Lab" za cilj ima uspostavljanje i održavanje mreže koja olakšava građansko i angažovano novinarstvo u Evropi, a finansiran je kroz program Europe for Citizens.

U okviru ovog projekta održana je radionica "Mediastorm" u Antaliepti, Litvanija, kao i radionica strateškog planiranja "New Spark to Journalism" u istom gradu. Radionica u Gracu je bila jedna od lokalnih aktivnosti, a u toku maja i juna će ih biti još. Planirane su i dvije međunarodne aktivnosti u Trnavi i u Beču.

m!M ORGANIZOVALA RADIONICU O PRILIKAMA ZA MLADE

NVO Mladiinfo Montenegro je 26.05.2023. godine u JUŠMS "Bratstvo – Jedinstvo" u Ulcinju organizovala radionicu o prilikama za mlade. Cilj ove radionice je bio približiti mladima mogućnosti i prilike koje im se nude.

Prisutni su na početku imali priliku da se upoznaju sa radom NVO Mladiinfo Montenegro kao i oblastima kojima se organizacija najviše bavi, a to su: informisanje i mediji, edukacija i poboljšanje zapošljivosti, volonterizam i omladinska politika. Kada je riječ o prvoj oblasti, učesnici radionice su se upoznali sa različitim prilikama koje se nude mladima kao i načinima kako da se o njima informišu putem našeg sajta. Predstavljene su im i prilike za volontiranje i putovanja, kao i program m!M praksa. Radionica je održana na crnogorskom i albanskom jeziku, a održale su je učesnice programa m!M praksa u okviru tima za logistiku.

m!M NA OMLADINSKOJ RAZMJENI U BERLINU

Naša grupa mladih je nedavno učestvovala u petodnevnom youth exchange programu koji je organizovala NVO Mladiinfo Montenegro u saradnji sa domaćinom ovog projekta NVO "Nest" u Berlinu. Cilj programa bio je razvijanje programa edukativnih aktivnosti za mlađe o svjesnom korišćenju digitalnih uređaja, obučiti grupu mladih koji mogu sprovoditi ove edukativne aktivnosti i podići svijest o posljedicama prekomjernog korišćenja interneta u partner državama.

Na youth exchange programu, naša grupa mladih iz Crne Gore imala je priliku da se poveže sa mladima iz drugih partner država. Učestvovali smo u nizu edukativnih radionica i interaktivnih aktivnosti koje su nam pomogle da svjesno koristimo digitalne uređaje. Kroz grupne diskusije, igre uloga i praktične vježbe, stekli smo znanja o digitalnoj pismenosti, online sigurnosti i ravnoteži između digitalnog svijeta i stvarnog života. Nakon toga, kao mlađi radnici, prošli smo obuku koja nas je osposobila da sprovedemo slične edukativne aktivnosti u našim zajednicama. Ova obuka je bila interaktivna i fokusirana na razvoj vještina vođenja radionica i komunikacije sa mladima. Imali smo priliku da razmijenimo iskustva i najbolje prakse sa drugim mlađim radnicima iz partner država, što je obogatilo naše znanje i perspektivu.

Ovaj petodnevni youth exchange program koji smo nedavno poхаđali u Berlinu bio je izuzetno značajan i obogaćujući. Kroz interaktivne radionice i aktivno učešće, stekli smo dragocjena znanja o svjesnom korišćenju digitalnih uređaja i razvili vještine koje će nam pomoći i u sprovođenju edukativnih aktivnosti u našim zajednicama. Program je imao snažan uticaj na podizanje svijesti o posljedicama prekomjernog korišćenja interneta među mladima.

BUDITE NOVINARI NA PROJEKTU O KRIMINALU I KORUPCIJI

NVO Mladiinfo Montenegro zapošljava dvije osobe koje će raditi na projektu "Building Resilience Through Information".

Cilj projekta je da utiče na smanjenje kriminala i korupcije među mladima u Nikšiću kroz podizanje svijesti, a jedan od načina za to biće uključivanje mladih koristeći medije kao alat za to.

Osobe koje budu odabране da rade na projektu "Building Resilience Through Information" kao novinari biće obučene kako da identifikuju, otkriju, spriječe i prijave korupciju i kriminal. Nakon obuke biće aktivni učesnici i oni će uticati na promjenu. Stečena znanja koristiće i dijeliti radom na izradi različitih tekstova o kriminalu i korupciji (vox populi, intervjuji, članci) koji će biti objavljeni na veb portalu www.mladiniksica.me i njegovim društvenim mrežama i kroz organizovanje radionica sa mladima iz Nikšića kojima će prenijeti stečena znanja i informacije o antikorupciji.

Da biste se prijavili nije potrebno da ste novinar/ka.

Kako biste se prijavili potrebno je da popunite aplikacionu formu.

Rok za prijavu je 30.06.2023. Za više informacija možete pisati na:

mladiinfomontenegro@gmail.com

LINK ZA PRIJAVU:

https://docs.google.com/forms/d/1FKzM2QdgkmYR9q2997hzwL_7v_b-FTGTOirErj5UCyLM/edi

UČESTVUJTE U PROJEKTU “MEDIA FOR CITIZENS” U NIKŠIĆU

NVO Mladiinfo Montenegro poziva mlade da učestvuju u obilasku Nikšića i posjeti institucijama kroz projekat “Media for Citizens”. Cilj je da se kroz edukativnu šetnju povežu marginalizovane grupe, novinari, političari i donosioci odluka, a aktivnost će biti održana 7. jula, a obilazak će početi u 9h.

U pitanju je edukativna šetnja koja za cilj ima bolje upoznavanje Nikšića i njegove istorije, posjetu institucijama i razgovor sa donosiocima odluka, razmjenju mišljenja s internacionalnim učesnicima, i na kraju opuštanje na Krupcu. U toku obilaska ćemo posjetiti Bedem, Opština Nikšić, Tehnopolis, Udruženje za osobe s invaliditetom i Centar za defendologiju.

Projekat “Media for Citizens Story Lab” za cilj ima uspostavljanje i održavanje mreže koja olakšava građansko i angažovano novinarstvo u Evropi, a finansiran je kroz program Europe for Citizens.

U okviru ovog projekta održana je radionica “Mediastorm” u Antaliepti, Litvanija, radionica strateškog planiranja “New Spark to Journalism” u istom gradu, događaj u Slovačkoj i finalna konferencija u Beču. Organizovane su i lokalne aktivnosti u Rimu, Gracu, Vilniusu, Briselu i poslednja je upravo ova u Nikšiću.

Kako biste se prijavili potrebno je da nam pošaljete poruku u inbox profila @mladiinfomne.

Rok za prijavu je 02.07.2023. godine

UČESTVUJTE U PROJEKTU “MEDIA FOR CITIZENS” U NIKŠIĆU

NVO Mladiinfo Montenegro poziva mlade da učestvuju u obilasku Nikšića i posjeti institucijama kroz projekat “Media for Citizens”. Cilj je da se kroz edukativnu šetnju povežu marginalizovane grupe, novinari, političari i donosioci odluka, a aktivnost će biti održana 7. jula, a obilazak će početi u 9h.

U pitanju je edukativna šetnja koja za cilj ima bolje upoznavanje Nikšića i njegove istorije, posjetu institucijama i razgovor sa donosiocima odluka, razmjenju mišljenja s internacionalnim učesnicima, i na kraju opuštanje na Krupcu. U toku obilaska ćemo posjetiti Bedem, Opština Nikšić, Tehnopolis, Udruženje za osobe s invaliditetom i Centar za defendologiju.

Projekat “Media for Citizens Story Lab” za cilj ima uspostavljanje i održavanje mreže koja olakšava građansko i angažovano novinarstvo u Evropi, a finansiran je kroz program Europe for Citizens.

U okviru ovog projekta održana je radionica “Mediastorm” u Antaliepti, Litvanija, radionica strateškog planiranja “New Spark to Journalism” u istom gradu, događaj u Slovačkoj i finalna konferencija u Beču. Organizovane su i lokalne aktivnosti u Rimu, Gracu, Vilniusu, Briselu i poslednja je upravo ova u Nikšiću.

Kako biste se prijavili potrebno je da nam pošaljete poruku u inbox profila @mladiinfomne.

Rok za prijavu je 02.07.2023. godine

POZIV ZA NOVINARE

NVO Mladiinfo Montenegro poziva novinare da učestvuju u obilasku Nikšića i posjeti institucijama kroz projekat "Media for Citizens". Cilj je da se kroz edukativnu šetnju povežu marginalizovane grupe, novinari, političari i donosioci odluka, a aktivnost će biti održana 7. jula, a obilazak će početi u 9h.

U pitanju je edukativna šetnja koja za cilj ima bolje upoznavanje Nikšića i njegove istorije, posjetu institucijama i razgovor sa donosiocima odluka, razmjenju mišljenja s internacionalnim učesnicima, i na kraju opuštanje na Krupcu. U toku obilaska ćemo posjetiti Bedem, Opština Nikšić, Tehnopolis, Udruženje za osobe s invaliditetom i Centar za defendologiju.

Projekat "Media for Citizens Story Lab" za cilj ima uspostavljanje i održavanje mreže koja olakšava građansko i angažovano novinarstvo u Evropi, a finansiran je kroz program Europe for Citizens.

U okviru ovog projekta održana je radionica "Mediastorm" u Antaliepti, Litvanija, radionica strateškog planiranja "New Spark to Journalism" u istom gradu, događaj u Slovačkoj i finalna konferencija u Beču. Organizovane su i lokalne aktivnosti u Rimu, Gracu, Vilniusu, Briselu i poslednja je upravo ova u Nikšiću.

Kako biste se prijavili potrebno je da nam se javite putem mejla pr@mladiinfo.me.

Rok za prijavu je 02.07.2023. godine.

BUDITE NOVINARI NA PROJEKTU O KRIMINALU I KORUPCIJI

NVO Mladiinfo Montenegro zapošljava dvije osobe koje će raditi na projektu "Building Resilience Through Information", čiji je cilj da utiče na smanjenje kriminala i korupcije među mladima u Nikšiću kroz podizanje svijesti, a jedan od načina za to biće uključivanje mladih koristeći medije kao alat za to.

Osobe koje budu odabrane da rade na projektu kao novinari biće obučene kako da identifikuju, otkriju, spriječe i prijave korupciju i kriminal. Nakon obuke biće aktivni učesnici i oni će uticati na promjenu. Stečena znanja koristiće i dijeliti radom na izradi različitih tekstova o kriminalu i korupciji (vox populi, intervjui, članci) koji će biti objavljeni na veb portalu www.mladiniksica.me i njegovim društvenim mrežama i kroz organizovanje radionica sa mladima iz Nikšića kojima će prenijeti stečena znanja i informacije o antikorupciji.

Da biste se prijavili nije potrebno da ste novinar/ka.

Kako biste se prijavili potrebno je da popunite aplikacionu formu na ovom linku:
<https://forms.gle/UWUBbG1bDugRbRsc8>

Rok za prijavu je 12.07.2023. Za više informacija možete pisati na mladiinfomontenegro@gmail.com ili u DM.

**TRAŽIŠ POSAO?
VOLIŠ DA ISTRAŽUJEŠ?
POSTANI NOVINAR
PIŠI O TEMAMA KRIMINALA
KORUPCIJE**

osce

Ministry of Foreign Affairs
and International Cooperation

GLOBAL
INITIATIVE
AGAINST TRANSNATIONAL
ORGANIZED CRIME

mladi!info
MONTE NEGRO
www.mladiinfo.me

m!M ORGANIZOVALA H!ke MONTENEGRO

NVO Mladiinfo Montenegro je 07.07.2023. godine u Nikšiću realizovala aktivnost "H!ke Montenegro" u okviru projekta "Media for Citizens Story Lab".

Prva aktivnost bila je turistička posjeta opštini Nikšić uz pratnju turističkog vodiča Turističke organizacije Nikšić Miljana Mijuškovića. Posjeta je započeta obilaskom Bedema kao važnog istorijskog uporišta i matičnog jezgra Nikšića. Šetnja je nastavljena do saborne crkve sv. Vasilija Ostroškog, muzeja kralja Nikole I Petrovića Njegoša i srednjovjekovnih stećaka.

Nakon obilaska grada i upoznavanja sa kulturom i istorijom istog, učesnici su imali svečani prijem kod predsjednika Skupštine opštine Nikšić gospodina Nemanje Vukovića.

Predsjednik Skupštine je poželio dobrodošlicu prisutnim, izrazeći zadovoljstvo zbog realizovane aktivnosti. Govorio je o angažmanu svog tima u pogledu rješenja socijalnih pitanja, o inkluziji RE populacije kao i važnosti medijske slobode. Istakao je da građani u sve većoj mjeri svoje povjerenje daju TV Nikšić i da je veća konzumacija onlajn medija nego tradicionalnih.

Nakon uvodne riječi, otvorena je sesija Q&A gdje su postavljena pitanja o transparentnosti nacionalnih i privatnih emitera, slobodi govora u medijima, izvorima finansiranja emitera kao i o inkluziji marginalizovanih grupa.

Sljedeća aktivnost je realizovana u prostorijama Tehnopolisa. Učesnici su imali priliku da obiđu najvažnije prostorije u kojima se svakodnevno podstiču naučna istraživanja i inovacione kreacije. Upoznali su se sa aktivnostima Tehnopolisa i vidjeli kako mašine za 3d štampu i za razne analize funkcionišu.

Posjetom prostorija Udrženja za pomoć licima ometenim u psihofizičkom razvoju (UZDP), učesnicima projekta je pružena prilika da upoznaju zaposlene koji su istovremeno i roditelji osoba sa psihofizičkim smetnjama u razvoju, kao i njihov svakodnevni rad i izazove sa kojima se součavaju.

Poslednja aktivnost H!ke Montenegro je realizovana kroz posjetu Centra za bezbjednosna, sociološka i kriminološka istraživanja "Defendologija". Akcenat je stavljen na izazove sa kojima se suočavaju pripadnici RE populacije, problem prosjačenja kao i marginalizacije najugroženijih građana. Zahvaljujući medijatoru omogućena je i posjeta romskim porodicama i direktna komunikacijama sa pripadnicima RE populacije.

NVO Mladiinfo Montenegro je u sklopu ove aktivnosti ugostila učesnike iz partnerskih organizacija iz Litvanije, Belgije i Austrije.

JAVNI POZIV: BESPLATNA OBUKA ZA IZRADU BIZNIS PLANA

Pozivamo sve zainteresovane osobe na trodnevnu stručnu edukaciju za razvoj biznis ideja i izradu biznis plana sa kojim kandidati mogu aplicirati na javne pozive Investicionog razvojnog fonda i bespovratna sredstva kod Opštine Bijelo Polje i drugih domaćih i stranih donatora.

Ekspert angažovan za potrebe ove edukacije je Dževad Mekić diplomirani ekonomista, stručnjak za biznis ideje i šef regionalne kancerarije IRF-a.

Obuka će biti održana 4, 5. i 6. jula, od 18 h do 20 h, u prostorijama EU kutka u okviru implementacije projekta „NEET need us“ koji realizuje NVO Multimedijal Montenegro.

Ukoliko ste nezaposleni i starosti između 18 i 30 godina, a razmišljate o pokretanju sopstvenog biznisa ili jednostavno želite steći nova znanja i vještine ovo je idealna prilika za vas.

Ovom obukom polaznici će razviti dobru potporu pri budućem zapošljavanju ili samozapošljavanju, razviće dodatno svoje preduzetničke vještine i moći će da konkurišu na javnim pozivima za dodjelu kreditnih sredstava ili bespovratnih sredstava za pokretanje biznisa ili samozapošljavanje. Zatim naučiće proces i metodologiju izrade poslovnog plana, projekcije prihoda i rashoda poslovne ideje za određeni vremenski period, kako doći do saznanja o isplativosti poslovne ideje.

U toku edukacije koju će održati predavač iz IRF-a (Investiciono razvojnog fonda) akcenat će biti na razvoju biznis ideje, na razvoju biznis plana i kao krajnji produkt imaćete razvijen biznis plan u odgovarajućoj aplikativnoj formi.

Poziv je otvoren za sve zainteresovane starosne dobi između 18 i 30 godina.

Svi zainteresovani za prisustvo edukaciji potrebno je da se prijave putem telefona ili e-maila (mob: 068 822 002; e-mail: office.mmne@gmail.com), zbog ograničenog broja mjesta.

PRIJAVI SE: BESPLATNA OBUKA TELEVIZIJSKOG NOVINARSTVA

Pozivamo sve zainteresovane na dvodnevnu stručnu edukaciju televizijskog novinarstva. Ovom obukom pruža Vam se mogućnost da unaprijedite svoje kapacitete za zapošljavanje i rad u sektoru kreativnih industrija. Upoznati će te se sa osnovama novinarstva, snimanja kamerom, montažom i govorom ispred kamere.

Predavač na edukaciji je Petar Komnenić, poznati novinar radija Slobodna Evropa, novinar nezavisnog nedjeljnika Monitor, stalni saradnik Balkanske istraživačke mreže (BIRN), saradnik u Institutu za medije, urednik najgledanije emisije u Crnoj Gori "Načisto" – TV Vijesti.

Obuka će biti održana 10. i 11. jula, od 10 h do 14 h, u bjelopoljskom event centru Zoe u okviru implementacije projekta prekogranične saradnje „Kreativne industrije za zapošljavanje bez granica“ koji finansira EU.

Ova obuka je idealna prilika za nezaposlene građane Bijelog Polja, Mojkovca i Berana, starosti između 18 i 45 godina koji žele stići nova znanja i vještine iz oblasti novinarstva i učiti od jednog od najpoznatiji novinara sa naših prostora. Ovom obukom polaznici će razviti dobru potporu pri budućem zapošljavanju, razviće dodatno svoje vještine i moći će da konkurišu na javnim pozivima za zaposlenje u oblasti medija.

Svi zainteresovani za prisustvo edukaciji potrebno je da se prijave putem telefona ili e-maila (mob: 068 822 002; e-mail: office.mmne@gmail.com), zbog ograničenog broja mjesta.

The poster features the European Union flag logo with the text "Finansira Evropska unija". Above the main title, there are logos for the Ministry of Culture, Media and Sports and the IPA (Institut za prekograničnu saradnju). The main title is "BESPLATNA OBUKA ZA TELEVIZIJSKO NOVINARSTVO". Below it, the date and location are listed: "10. - 11. JUL 2023. "ZOË" EVENT CENTAR BIJELO POLJE 10:00H - 14:00H". To the right is a portrait of Petar Komnenić, labeled as the "PREDAVAČ PETAR KOMNENIĆ NOVINAR". Logos for the Ministry of Culture, Media and Sports, the IPA, and other partners like LiNK and M-TELE are at the bottom.